

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
П'ЯТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина дванадцята

Стенограма пленарного засідання
12 березня 2026 року

Київ 2026

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

П'ЯТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина дванадцята

*Стенограма пленарного засідання
12 березня 2026 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Четвер, 12 березня 2026 року)

Частина дванадцята

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...5
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...19
Внесення змін до Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» щодо скасування візових вимог для іноземців та осіб без громадянства, які є гуманітарними працівниками та волонтерами, на період дії воєнного стану	...20
Прийняття рішення про запрошення українських паралімпійців, переможців XIV зимових Паралімпійських ігор на пленарне засідання Верховної Ради України 24 березня 2026 року	...22
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...23
Ратифікація:	
Фінансової угоди «Цифрові служби реагування на надзвичайні ситуації в Україні (Проект «Впровадження системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112 з урахуванням потреб осіб з інвалідністю»)» між Україною та Європейським інвестиційним банком»	...24
Угоди (у формі обміну листами) між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про внесення змін до статті 1(1) Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу «Цифрова Європа» (2021-2027)»	...24
Заява депутатської фракції політичної партії «Голос»	...28

Ратифікація Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про технічне та фінансове співробітництво	...29
Прийняття Закону України «Про приєднання України до Конвенції про міжнародний доступ до правосуддя»	...36
Голосування пропозиції про запрошення міністра освіти і науки України Лісового О.В. на пленарне засідання Верховної Ради України для надання інформації	...41
Відхилення проекту Закону «Про ратифікацію Поправки до Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар»	...41

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
12 березня 2026 року, 10 година 5 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги народні депутати! Переходимо до роботи. Нагадую, що здійснюється пряма трансляція засідання Верховної Ради України.

Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження у нашого колеги народного депутата України Руслана Олександровича Горбенка, фракція «Слуга народу». Давайте його привітаємо і побажаємо міцного здоров'я, наснаги й нових здобутків на благо України. Вітаємо, Руслане Олександровичу!

Шановні колеги, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, уже 49-й місяць Україна протистоїть повномасштабній збройній агресії російської федерації. Попри щоденні випробування, втрати та руйнування український народ продовжує жити, працювати і боротися за свою державу. Наш обов'язок – зберігати пам'ять про всіх тих, чий життя забрала ця злочинна агресія, а також послідовно працювати задля досягнення справедливого і тривалого миру.

Схилимо голови у хвилині мовчання, вшановуючи пам'ять захисників і захисниць України, а також мирних громадян і дітей, чий життя забрала російська агресія. Світла пам'ять і вічна шана!

(Хвилина мовчання).

Шановні колеги, дякую, прошу сідати.

Шановні народні депутати, відповідно до рішення Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп сьогодні відводиться до 30 хвилин для виступів народних депутатів. Отже, прошу народних депутатів записатися на виступи.

Олександр Сергійович Колтунович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні виборці! На цьому пленарному засіданні і загалом у цьому місяці ми маємо насамперед відповідати тим новим викликам, які з'явилися у світі, що безпосередньо впливають на Україну.

Перше важливе питання – енергетика та паливно-енергетичний комплекс. В Україні відбувся надзвичайний стрибок цін на пально-мастильні матеріали, що відображається й на інших галузях національного господарського комплексу. Ми спільно з Кабінетом Міністрів України маємо взяти комплекс заходів, щоб нівелювати це багато в чому спекулятивне зростання цін у цьому місяці. Наприклад, ми можемо звернутися до Кабінету Міністрів з проханням встановити граничні ціни на енергоресурси, щоб унеможливити серйозний стрибок і зростання цін на пальне, зокрема на дизель та бензин. Це буде важливим кроком (дану практику використовують окремі країни Європейського Союзу) і дієвим інструментом, щоб обмежити цю історію і не дати негативного інфляційного тиску на громадян України та на національну економіку.

Другий важливий момент, який також слід врахувати, – це структура ціноутворення на пально-мастильні матеріали, щоб нівелювати цей значний тиск на громадян України і загалом на зростання цін.

Тож питання інфляції, що є дуже важливим, у найближчі місяці нас ще наздоганятиме, і якщо ми візьмемо в річному вимірі, то знову отримуватимемо інфляцію в понад 10 відсотків, а це вже галопуюча інфляція. Як це впливає на ціни, товари і послуги, ви бачите, що зростання собівартості виготовленої продукції... Безперечно є логістичні витрати і таке інше, що впливатиме на кінцеве зростання цін.

Третій важливий момент, на який я хочу звернути увагу, – нам уже давно слід заслухати в парламенті керівництво Національного банку України, оскільки та девальвація національної грошової одиниці, яка відбувалася в попередні періоди, досягла фактично критичної межі: майже 44 гривні за 1 долар США та понад 50 гривень за 1 євро. Це серйозні позначки, зважаючи на те, скільки в Україну заходить імпорту. Ми маємо і додатково імпортуємо інфляцію.

Зважаючи на зазначене, питання цінової політики, інфляції та девальвації національної грошової одиниці має бути у фокусі діяльності Верховної Ради України, окрім тих макроекономічних питань, які у нас накопилися, зокрема в секторі оборони, упродовж останніх років.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КОСТЮХ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Ірині Наумівні Борзовій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ірино Наумівно.

БОРЗОВА І.Н., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 14, Вінницька область, політична партія «Слуга народу»). Вітаю. Шановні українці! Сьогодні хочу підтримати українську молодь. На жаль, молодіжна політика формується у вкрай важких умовах: довготриваюча війна, повномасштабна збройна російська агресія проти України та українського народу, міграція, соціальна, економічна нестабільність, невизначеність майбутнього. Саме в таких важких викликах живе наша молодь.

Сьогодні молоді люди приймають дорослі рішення у вкрай важких умовах. Тисячі молодих людей відмовилися від повсякденного життя і пішли на захист України. Дякую тим, хто сьогодні залишився в Україні, навчається, волонтерить, допомагає Збройним Силам України, працює та сплачує податки. Хочу також звернутися до тих молодих людей, які сьогодні вимушено навчаються за кордоном, і запевнити, що Україна завжди чекає на вас.

У Державному бюджеті України на 2026 рік уперше передбачено 90 мільйонів гривень на підтримку молодіжних ідей та ініціатив. Такі конкурсні програми сьогодні реалізує державна установа Український молодіжний фонд.

Хочу подякувати парламенту за підтримку молодих людей і звернутися до молоді: ви можете отримати від держави гранти, кошти – від 50 до 500 тисяч гривень на реалізацію власних ідей, соціальних, культурних, волонтерських ініціатив та ідей щодо підтримки територіальних громад. Заявки можна подавати до кінця березня. Уся інформація є на сайті Українського молодіжного фонду. Дуже важливо, що взяти участь можуть молоді люди віком від 14 років.

Тож давайте продовжувати об'єднувати зусилля і підтримувати нашу молодь, яка залишилася в Україні і обов'язково повинна долучитися до відновлення країни, і яка сьогодні захищає...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кальченко Сергій Віталійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олександрю Качурі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Качура. Будь ласка.

КАЧУРА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Сумщина. На минулому пленарному тижні з цієї парламентської трибуни виступав відомий скелетоніст, українці оцінили його вчинок. Думаю, ще більше вони оцінять, якщо в майбутньому він вибере якісь медалі для України.

Проте сьогодні я говоритиму не про нього, а про хлопців, які вчинили героїчніший вчинок та у 2022 році одягли ось цей шолом. З 2022 року вони добровільно пішли воювати й фактично безвилазно вже п'ятий рік без ротації знаходяться під Покровськом, у Костянтинівці. Вони не бачать своїх дітей, дружин, матерів. Як думаєте, чи спокійне їхнє серце, чи впевнені вони, що якщо з ними щось станеться, держава обов'язково подбає про рідних?

Жоден олігарх з ними не фоткається, не робить селфі, жоден банк не скидає їм мільйон. Сподіваюся, новопризначений міністр оборони, за якого у тому числі й я голосував, виправить ситуацію, що склалася. Бо якщо цього не зробити, і хлопці, на яких зараз шоломи, не отримають ротації, не відчують, що держава піклується про них і про їхні родини, то на наступних Олімпійських іграх збірної України може просто не бути, бо може не бути України. Давайте про це пам'ятати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний Сергій Анатолійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги! Скільки переселенці терпітимуть абсолютну байдужість держави? Як сьогодні виживати людям, які через війну втратили все і упродовж 12 років не забезпечені житлом, не мають реальної підтримки держави, роботи?

Вимоги законодавства повністю ігноруються. Майже рік тому мало б бути завершено інвентаризацію майна, що може використовуватися для проживання переселенців. Інвентаризацію провалено. Реєстру майна немає. Наші громадяни залишаються на вулиці, не маючи коштів для виживання.

Парламент має не лише законодавчу, а й контрольну функцію в державі. Якщо чиновники ігнорують вимоги закону, а ми на це дивимося та лише розводимо руками, чи буде наша держава розвиватися? Коли всім байдуже, нічого хорошого з цього не вийде.

Мені надходять сотні повідомлень, звернень, дзвонять люди й питають, що ми як народні депутати зробили для забезпечення їх житлом, підтримки в такий складний час. Я можу відповісти на це запитання, мені не соромно дивитися людям в очі, мені не соромно представляти Луганщину, робити все для розвитку держави та громадян. Але держава має робити значно більше – вона повинна гарантувати й забезпечувати інтереси людей. Лише тоді Україна розвиватиметься й стане насправді квітучою державою.

Закликаю не лише на словах, а й на ділі контролювати виконання норм закону. Чиновники, які не дотримуються законодавства, мають бути звільнені. Відсутність відповідальності породжує безкарність.

Дякую всім, хто підтримує переселенців.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Грищенко Тетяна Миколаївна, фракція «Слуга народу», я так розумію, передає слово Веніславському Федору.

Будь ласка, Федоре Володимировичу.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні громадяни України! У порядку денному нашого пленарного засідання стоїть дуже важливий для сектору безпеки і оборони проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань підготовки громадян до національного спротиву» ([№ 13347](#)). У ньому пропонується вирішити ряд проблемних питань, які стосуються посилення нашої оборонної спроможності і підготовки громадян до того спротиву, який ми зараз і, на превеликий жаль, в майбутньому змушені будемо чинити.

Такий законопроект розробив Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки з урахуванням побажань всіх складових сектору безпеки і оборони, насамперед Сил спеціальних операцій Міністерства оборони України, які здійснюють координацію керування національним спротивом України. Але на сьогодні матеріальна база Сил спеціальних операцій Міністерства оборони України не дозволяє повноцінно готувати громадян до національного спротиву України. І тут є необхідність здійснити ретроспективний аналіз одного дуже цікавого кейсу.

У 1991 році, коли Україна вийшла зі складу Радянського Союзу, у власності держави залишилися дуже цікаві об'єкти, що належали колишньому Добровільному товариству сприяння армії, авіації і флоту. Це товариство володіло десятками, сотнями важливих об'єктів. Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки абсолютно справедливо запропонував передати всі ті об'єкти Міністерству оборони України для підготовки руху опору. До того ж, шановні колеги і шановні громадяни України, звертаю вашу увагу, що в цьому

законопроекті, за який у першому читанні проголосували 246 народних депутатів, була закріплена норма, що майно колишнього ДОСААФ, яке станом на 24 серпня 1991 року належало йому, переходить у власність Міністерства оборони України.

Однак, напевно, це не подобається деяким колегам, які представлені у цьому залі, бо останній тиждень цей законопроект системно блокується, хтось дуже засмикався, напевно, наступили на хворе місце. Тому що з 1991 року групка людей вчинила рейдерське захоплення загальнодержавної власності, яка має бути українською, і зараз, нічого не роблячи, здає її в оренду, заробляє мільярди. Цю корупційну схему підтримують і хочуть з тіла закону виключити норму ті депутати, чиї керівники вже отримали підозру щодо корупційних злочинів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо можна, з процедури... У нас фіксований час, я після цього дам виступити з процедури. Качура... *(Шум у залі)*.

Ні, Сергію, я обов'язково дам, просто в нас фіксований час для виступів депутатів *(Шум у залі)*.

Ви зараз хочете виступити з процедури? *(Сміх у залі)*.

Шановні колеги, будь ласка, тільки з процедури, але ми додамо хвилину.

Зупиніть, будь ласка, час.

Власенко, що у вас таке термінове з процедури?

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановний пане Голово! Ви як головуючий на пленарному засіданні зобов'язані присікати неправдиві відомості, які лунають з трибуни.

З трибуни пролунало, що комітет підтримав націоналізацію майна колишнього Добровільного товариства сприяння армії, авіації і флоту. Це неправда, комітет підтримав поправку моїх колег про те, щоб виключити цю норму із закону. А людина, яка щойно виступала з трибуни, сказала неправду. Це по-перше. По-друге, людина, яка щойно виступала з трибуни, є ініціатором рейдерського захоплення майна громадської організації шляхом нібито її націоналізації *(Шум у залі)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Володимировичу, тільки з процедури. Зупиніть, будь ласка... *(Шум у залі)*.

Сергію Володимировичу, я вас дуже прошу... Ви знаєте, ми з повагою ставимося до всіх наших колег. Ви почали з того, щоб подавати тільки перевірену інформацію. Ну, давайте тільки перевірену інформацію.

Шановні колеги, рухаємося далі. Час було зупинено.

Качура, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КАЧУРА О.А. Прошу передати слово народному депутату Федієнку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федієнко. Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, повномасштабна війна триває вже п'ятий рік. Вона відбувається у всіх існуючих фізичних та кібернетичних доменах: вода, повітря, суша. Якщо на початку війни один з високопосадовців нам розповідав, що він ніколи не допустить «весільних дронів» на війні, а деякі депутати не розуміли, навіщо нам створювати Сили безпілотних систем, то хочу нагадати, що зараз Сили безпілотних систем Збройних Сил України є зразком ефективної боротьби з ворогом для всього світу, а Україна має унікальний досвід з точки зору ведення бойових дій. НАТО звернулося до України з проханням надати фахівців та дрони-перехоплювачі для захисту своїх об'єктів на Близькому Сході, вони вже говорять про наші засоби радіоелектронної боротьби.

Сьогодні кіберпростір – це такий самий театр бойових дій. Понад 90 країн світу вже офіційно мають кібервійська та відкрито декларують розвиток наступальних кібероперацій. У березні цього року Трамп підписав оновлену директиву Сполучених Штатів Америки, де чітко визначив перехід від пасивної кібероборони до активних наступальних кібероперацій.

Повертаючись до питання війни у кібердоміні, хочу поінформувати, що Збройні Сили України проводять наступальні операції з лютого 2022 року. За 2025 рік ворогу завдано збитків на суму 220 мільйонів доларів США, це підтверджена інформація, а непрямих опосередкованих збитків – на понад 1,5 мільярда доларів США.

Однак парадокс у тому, що наші воїни-кіберфахівці ще досі не мають чіткого законодавчого статусу. Комітет понад три роки працював із залученням військових, науковців, експертів. Ми готові до створення елітного підрозділу, яким Україна пишатиметься, про який казатимуть у всьому світі, як зараз говорять про Сили безпілотних систем. Комітетом враховано багато поправок та пропозицій. Деякі зауваження, які залишаються неврахованими, відірвані від реалій технологічної війни, тому логічно, що робочою групою вони були відхилені.

Не секрет, що фактично блокування прийняття цього законопроекту – це заслуга однієї людини, яка у притаманній їй манері постійної брехні написала, що Федієнко тягне якийсь «шкурняк». Колеги, я готовий прямо зараз скласти з себе повноваження народного депутата, якщо мені покажуть, закрема й та колега, яка зараз відсутня, де Федієнко заклав «шкурняк». «Шкурняк» у Кіберсилах Збройних Сил України.

Вважаю, настав час перестати сперечатися про коми та філологію, потрібно дати армії інструмент, на який вона чекає понад три роки. Звертаюся

до лідерів всіх депутатських фракцій і груп з проханням підтримати законопроект [№ 12349](#), включити до порядку денного засідання.

Слава Україні! Слава Кіберсилам!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, у нас стільки бажаючих виступити з процедури. Просто час іде. Давайте ми пройдемо це питання, залишилося 12 хвилин (*Шум у залі*).

Шановні колеги, Федоре Володимировичу, я вас прошу... Бачу, Руслане... Навіть попри те, що ви іменинник...

Прошу зупинити час, хоча це неможливо зробити, бо немає закону про час.

Шановні колеги, звертаюся до вас з проханням, якщо можна, не рушити цей порядок.

Федоре Володимировичу, Мар'яно Володимирівно, Руслане. Після цих 12 хвилин я дам вам можливість виступати з процедури, скільки ви забажаєте, але в межах 1 хвилини.

Дякую.

Припутень, фракція «Слуга народу». Будь ласка, Дмитре Сергійовичу.

ПРИПУТЕНЬ Д.С., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Сергію Козирю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Козир. Будь ласка.

КОЗИР С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець). Херсонщина. Добрий день. Шановні колеги! Сьогодні я хочу сказати, зокрема про внутрішньо переміщених осіб – аграріїв, а саме про їхній бізнес.

Ви знаєте, що аграрії, особливо Херсонщини, зазнали значних збитків. По-перше, велику кількість земель було заміновано. По-друге, підриг Каховської ГЕС призвів до їх виснаження, там нічого не залишилося, щоб отримувати нормальний врожай. Сьогодні аграрії просять не подачки, допомоги, а щоб держава виконувала свої рішення та зобов'язання.

Насамперед – це розмінування земель сільськогосподарського призначення. Ви знаєте, що після деокупації Херсонщини дуже багато аграріїв власним коштом, власними зусиллями, ризикуючи здоров'ям і технікою, розмінували ці землі. Проте на сьогодні вони позбавлені можливості отримати компенсацію за це розмінування, тому що відсутні деякі документи, але

є фото- та відеопідтвердження всіх тих актів. Тож прошу звернути на це увагу і допомогти аграріям скоротити бюрократію і отримати кошти.

Друге – оператори протимінної діяльності. Ми знаємо, що багато організацій, які надають таку послугу, на сьогодні не можуть допомогти тим аграріям, які проводили розмінування власним коштом. Однак є інші «механізми», не буду казати «шлагбауми» і схеми, що дозволяють її отримати. Тож звертаюся до Кабінету Міністрів України з проханням розробити необхідні процедури, щоб допомогти аграріям саме в цьому напрямі, саме в цьому напрацюванні.

Третє – компенсація за пошкоджені посіви. Дякую Прем'єр-міністерці України Юлії Свириденко за чітку реакцію і допомогу нашим аграріям. Уряд ухвалив рішення щодо підтримки аграріїв, затвердивши компенсацію – до 4 тисяч 700 гривень на 1 гектар пошкоджених посівів, а також субсидію у розмірі 1 тисяча гривень на 1 гектар. Однак на папері це є, а фізично люди досі не можуть отримати цих коштів. Тож прошу допомогти херсонцям, Херсонщині, аграріям отримати ці кошти, щоб вони могли сплатити необхідні податкові зобов'язання, а також зобов'язання перед пайовиками, щоб вони згодом відпрацювали ці гроші й могли підтримувати наш тил.

Четверте – мінімальне податкове зобов'язання. Ви знаєте, що на сьогодні всі аграрії повинні сплачувати ці кошти, але, як відомо, аграрії Херсонщини зазнали значних збитків і позбавлені такої можливості. Звертаюся і до колег, і до уряду з проханням розробити механізм підтримки аграріїв щодо цього питання. Сьогодні є велика кількість програм, але аграрії Херсонщини не можуть ними скористатися. Ми не можемо порівнювати землі Херсонщини із землями, за всієї поваги, Черкащини або землями іншої частини нашої країни.

Тож ще раз прошу всіх колег, Кабінет Міністрів України звернути увагу і допомогти аграріям Херсонщини.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович, група «Довіра».
Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні народні обранці! Дорогі українці, дорогий український народе, особливо наші захисники! Сьогодні з цієї трибуни я з великою гордістю можу сказати на всю країну, на весь світ, що представляю прекрасний Яворовий край, який славиться неймовірними людьми, які сьогодні у складі бойових бригад захищають нас, українців, стримуючи ворога на різних рубежах.

Сьогодні роковини з дня загибелі командира легендарної 24-ї ОМБр Валерія Федоровича Гудзя, якому присвоєно звання Герой України з удостоєнням найвищої нагороди – ордена «Золота Зірка». Незважаючи на

високий чин, він, захищаючи нас, віддав найцінніше – своє життя. Думаю, воїни легендарної 24-ї бригади, які вже понад рік стримують ворога в Часовому Яру, пам'ятають цю видатну особистість. Тож наш обов'язок, щоб про його подвиг, його славу українці пам'ятали повсякчас. Сьогодні новостворена 42-а окрема механізована бригада (ОМБр), яка також мужньо охороняє нас на східному кордоні, названа його іменем.

Яворівщина представлена не лише ним. Звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (по смерті) присвоєно й іншим бійцям легендарної 24-ї ОМБр Ігорю Рахманову та Руслану Лукницькому, Василю Гукалу, розвіднику 63-ї ОМБр, а також Сергію Кулику, який захищав Київ (у березні роковини з дня загибелі, і цього тижня ми також вшануємо його пам'ять).

Яворівщина славиться не лише героями, котрі віддали своє життя, а й тими, хто сьогодні, на відміну від мене і всіх присутніх у цьому залі, має військову форму і мужність нас оберігати.

Яворівщина славиться й відомим Яворівським військовим полігоном – одним з найбільших навчальних центрів, який обороняє знаний генерал Дем'янчик. До речі, у цьому році він святкує ювілей. Протягом останніх дванадцяти років війни, особливо у перші тижні повномасштабного вторгнення, коли українці стали на захист Батьківщини, вони організували роботу на полігоні й досі добре працюють... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Захарченко Володимир Васильович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАХАРЧЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 31, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Лабі Михайлу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Лаба. Будь ласка.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, колеги! Скажу трохи про ситуацію щодо економічного стану в державі. Від наших колег лунає багато нарікань, що уряд ніби нічого не робить, не має інструментів. Хочу з цим посперечатися, адже ми розуміємо, що уряд Юлії Свириденко сьогодні в непростій ситуації, тим не менше, вони реагують на всі виклики економічних коливань. Це й необхідність знаходити гроші на підтримку того чи іншого бізнесу, тих територій, де ведуться бойові дії, знищена інфраструктура. Насправді діють різні програми.

Якщо місцева влада не доносить бізнесу та громадам про ті чи інші державні інструменти під час війни, то це питання треба розвивати

і підтримувати, це й наша з вами робота, адже ми працюємо в округах, тож кожен там має доносити таку інформацію. Ідеться про ветеранську, молодіжну політику, про малий та середній бізнес, про ті можливості, які сьогодні надаються для українців, для підтримки економіки у важкий для країни час. Адже ми розуміємо, що сьогодні глибина проблеми недофінансування – це відсутність надходжень. У нас є зовнішні надходження, дякуємо нашим закордонним партнерам, є дуже великі соціальні виклики, щодо яких ми сьогодні працюємо і напрацьовуємо відповідні законопроекти. Також це благодійні, громадські організації, сьогодні ми маємо декілька законопроектів щодо гуманітарного напрямку.

Хотів би також сказати про пенсійну реформу, про яку щоразу кажуть у цьому залі наші колеги. Станом на 2025 рік в Україні близько дев'яти мільйонів пенсіонерів і нерівні пенсії. 260 тисяч пенсіонерів отримують пенсію у розмірі 2 тисячі 361 гривня. Отримуємо сигнали, що погано проводиться індексація, над цим також потрібно працювати. Сотні тисяч пенсіонерів отримують 3-4 тисячі гривень пенсії. Водночас існують й пенсії у розмірі 100 тисяч гривень і більше. Суспільство вже дало цьому явищу назву «золотий парашут». В умовах війни таких перекосів не має бути.

Міжфракційне депутатське об'єднання «Взаємодія», створене у Верховній Раді України дев'ятого скликання, напрацьовує ці теми. Усіх колег з усіх регіонів запрошуємо 1 травня в Закарпатську область, де відбудеться Четвертий Міжнародний Конгрес Координаційної платформи «Взаємодія» з усіма питаннями порядку денного, де ми будемо розкривати можливості, про це розкажуть урядовці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановне товариство, ви звикли, що зазвичай я сварюся з цієї трибуни, але сьогодні буду дякувати. Хочу щиро подякувати тим депутатам, які відгукнулися на мій заклик допомогти чотирирічному хлопчику зі Львівщини Марчику Гладишу, у якого м'язова атрофія Дюшена, тим, хто долучився

фінансово, хто поширив цю інформацію, хто виявив небайдужість. А головне – хочу подякувати усім тим наймовірним людям з України, які протягом останніх кількох тижнів зібрали 30 мільйонів гривень, долучившись до збору. Щоб лікувати хворобу, Марчику Гладишу потрібно 3 мільйони доларів США. Наразі завдяки спільним зусиллям залишилося зібрати 20 мільйонів гривень. У розрізі загальної проблеми це означає, що справа рухається вперед. Оскільки Марчик разом з татом і мамою зараз перебувають на діагностиці у Бельгії, маємо надію, що до кінця березня ми разом могли б закрити цей збір, і для Марчика могла б настати весна.

Проте, насправді, в Україні близько 350 маленьких дітей з м'язовою атрофією Дюшена. Є мегадорогий препарат, і, як виявилось, він допомагає. Нещодавно я отримала відео про наслідки лікування хлопчика Максимчика з Франківщини. Він майже не рухався, але після уколу препарату їздить на велосипеді і тішить своїх батьків. Тобто ми можемо допомагати.

Крім Марчика, критично необхідне лікування для Богданчика Ільківа з Бродів. Залишилося три місяці, поки цей препарат мегаефективний, щоб зібрати ще 1 мільйон доларів США. Святославчик із Волочиська, Матвійко Колядюк з Волинської області, Ігор Залужний з Києва, Лук'ян Снітинський з Тернопільщини. Тут взагалі феноменальна ситуація: батько приїжджає з передової у відпустку, щоб зібрати гроші на лікування сина.

Звертаюся з проханням до Верховної Ради і до Апарату Верховної Ради України. Пане Руслане, пане Олександрє, пані Оленко, можливо, ми можемо організувати, щоб на період воєнного стану Верховна Рада і Апарат Верховної Ради України перераховували односторонній заробіток на таку чи подібну благодійну мету. Це було б правильно. А міністерство закликаю активніше працювати із закордонними донорами і партнерами, щоб рятувати наших дітей.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, час для виступів народних депутатів вичерпано. Я так розумію, зараз буде ще декілька питань з процедури. Далі у нас ще є заява від двох фракцій з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Михайло Михайлович Цимбалюк – з процедури.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Є два важливих питання. Ми прийняли закон щодо підтримки материнства та дитинства, який набрав чинність з 1 січня цього року, але до сьогодні він так і не виконується до повної міри, бо уряд ухвалив постанову 31 грудня минулого року, і тільки на початку березня матерям, батькам почали виплачувати 8 тисяч гривень замість 700 гривень. Оформлення виплат передано

до Пенсійного фонду. Заставляють людей у чергах вистоювати. Уряд виписав постанову таким чином, що матері-ФОП не можуть оформити «єЯсла», бо вважаються, за логікою Кабміну, «непрацюючими» матерями. Вимагаємо негайно внести зміну. Так само «єЯсла» не працює повноцінно, тому що треба підписувати угоду з фізичною особою, яка має право доглядати дитину. Бабусі й дідусі такого права не мають? Тут також треба внести зміну. Вибачте, лише державний банк АТ «Ощадбанк» зголосився надавати цю послугу, інші банки відмовилися, у тому числі й хвалені, які піаряться на чужому горі, комерційні банки.

Звертаюся до Національного банку України як до державного регулятора з проханням негайно навести в цьому порядок. Прошу вважати це депутатським запитом і до Кабінету Міністрів, щоб навести порядок у виплатах родинам і матерям, які народжують дітей. Це перше.

І друге питання – законопроект щодо національного спротиву. Пане Голово, фракція «Батьківщина», наголошую, готова негайно, без обговорення його голосувати. Це питання потрібно підняти і проголосувати без обговорення.

Щодо колишнього Добровільного товариства сприяння армії, авіації і флоту. Шановні колеги, складається враження, що комусь сподобалася земля в районі аеродрому «Чайка». Я не вірю, що хтось хоче його забудувати. Бо понад 10 тисяч людей цього підприємства сьогодні отримують зарплату сплачують податки і працюють для сектору безпеки і оборони. За вашою логікою націоналізувати можна не лише добровільне товариство, яке, справді, сьогодні працює на оборону, а й житло, яке отримували громадяни України до 1991 року. Тобто наступним кроком ви й у них його заберете, бо житло було придбане ще до 1991 року. Не чіпайте ту тему, бо ми вже маємо гіркий досвід з профспілками. Вибачте, але в майбутньому правоохоронні органи ще повернуться до цього питання.

Фракція «Батьківщина» вимагає підняти законопроект щодо національного спротиву, розглянути його без обговорення і прийняти в цілому. Голосуємо «за», бо це, справді, важливо (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я так зрозумів, ще декілька колег хотіли б виступити з процедури. Тільки я дуже прошу... Ви вже ні, але є Федір Володимирович і, здається, Руслан Горбенко.

Федоре Володимировичу, тільки з процедури, будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Дякую, пане Голово, звичайно, з процедури. Відповідно до Регламенту Верховна Рада України у грудні 2025 року прийняла в першому читанні законопроект, у якому було передбачено, що майно колишнього ДОСААФ передається Міністерству оборони України. Відповідно до Регламенту Верховної Ради України парламент – це місце для дискусій, і коли від представників тих партій, які мають шкурні інтереси, лунає очевидна

брехня, це не відповідає інтересам держави. Є позиція Верховного Суду, що майно не може бути автоматично передано в приватну власність. Це загальнодержавна власність, і верх софізму – це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федоре Володимировичу, дякую.

Шановні колеги, будь ласка, давайте виступати з процедури, це виключно... Ну, Федір Володимирович почав з процедури, а потім, як усі... Розумієте, друзі? Давайте все-таки якщо з процедури, то з процедури.

Ірино Володимирівно, тільки, будь ласка, з процедури.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Руслане! Шановні колеги! Інформую, що вчора на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп була підтримана пропозиція фракції «Європейська солідарність» внести до порядку денного і розглянути законопроект щодо *Telegram*. Дякую тим фракціям, зокрема й монобільшості, які це підтримали. На жаль, потім це рішення також на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп було скасовано на підставі, що законопроект профільний комітет розглядав, але не ухвалив рішення.

Тож наша фракція звертається до голови профільного комітету пана Потураєва з проханням негайно на засіданні комітету не лише розглянути законопроект щодо *Telegram*, а й ухвалити рішення, аби наступного пленарного тижня ми внесли його в сесійний зал і рухалися з метою його прийняття. Тим паче, коли є позиція Служби безпеки України та інших органів, що сьогодні у *Telegram* ворог вербує вбивць, що становить загрозу національній безпеці, це потрібно вирішувати. Дуже...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірино Володимирівно. Думаю, колега почув вас.

Сергій Володимирович Власенко – з процедури. Сергію Володимировичу, тільки, будь ласка, з процедури.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую. Шановний пане Голово. Наш колега Олександр Качура сьогодні під час виступу приніс до Верховної Ради справжній шолом пам'яті, шолом гідності, шолом наших захисників. Це справжній шолом пам'яті.

Тому я з процедури просив би свого колегу Олександра Качуру на весь день сьогоднішнього засідання покласти реальний шолом пам'яті на трибуну, щоб ми всі бачили шолом воїнів, які зараз нас захищають. Якщо колега не заперечує і це не перешкоджає діяльності Верховної Ради, я просив би це зробити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Володимировичу, давайте, все-таки... Тут цей шолом був, ми всі з повагою до нього віднеслися. Але парламент продовжує роботу... Абсолютно слушно сказали і ви, і Олександр, що справжній шолом пам'яті – це шолом, який носять наші бійці.

Дякую.

Дмитро Олександрович – також з процедури. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Руслане Олексійовичу, один колега приніс шолом, інший – запропонував покласти його на трибуну. Я вважаю, що це хороша пропозиція. Ви не можете прийняти, давайте поставимо це питання на голосування. Так само як запрошували до цього залу людей, які приходили з іншими шоломами. Тож давайте поставимо це питання на голосування і прийемо рішення. Якщо зал підтримає, шолом на сьогоднішньому засіданні має знаходитися там, де має бути.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Взагалі шолом повинен знаходитися там, де він захищає душу й тіло українського бійця, це правда. Давайте, можливо, Дмитре Олександровичу, якщо... Ми почули цю пропозицію, і всі згодні, що він має бути тут. Однак, якщо можна, я не буду це ставити... Добре? Спасибі.

Шановні колеги, прошу зайняти робочі місця, переходимо до роботи.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Перед голосуванням прошу народних депутатів перевірити наявність особистої картки в пульті, що знаходиться на вашому робочому місці. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло.

Прошу всіх присутніх колег взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 220.

Проголосували: за – 220, проти – 4, утрималися – 6. Усе, вольниця!

Шановні колеги, це не за Регламентом, а за протоколом. Учора я спілкувався з Президенткою Бундестагу пані Юлією Кльокнер, яка була здивована, що в нас можна ходити у футболках з написами. Наприклад, у Бундестазі це неможливо. Вона сказала: розумію, тут справжня вольниця.

Тому вітаю, парламент України дуже демократичний, і це визнано на великому рівні. Тому, друзі, рухаємося далі.

Шановні колеги, зараз ми розглядатимемо законопроект [№ 13071](#). Це друге читання.

Колеги, займіть робочі місця, там буде небагато. У мене написано: фракція «Батьківщина», 2 хвилини.

Сергію Володимировичу, ви наполягаєте? Від фракції «Батьківщина» хто виступатиме 2 хвилини замість своїх поправок? Після цього одразу голосуємо.

Колеги, займіть робочі місця, 2 хвилини, і голосуємо. Хто виступатиме від фракції «Батьківщина»?

Михайло Михайлович Цимбалюк, 2 хвилини замість поправок, і одразу голосуємо. Займіть робочі місця.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, ми підтримували цей законопроект під час підготовки його до другого читання, бо в ньому створюються умови, щоб волонтери з числа іноземців, виконуючи свої обов'язки, мали можливість перебувати на території України понад 90 днів. Посвідка їм продовжується автоматично. Проте у законопроекті до другого читання виникли, на нашу думку, сумнівні норми. Велика кількість громадських, волонтерських організацій звернулися до нас, що законопроект, виписаний у редакції другого читання, навпаки, ускладнюватиме процес доставки волонтерами вантажів в Україну. Хоча, заради справедливості, їх і так стає менше і менше.

Отже, прошу поставити на голосування для підтвердження поправку 2, де зазначено, що не поширюється на іноземців та осіб, які прибули в Україну для роботи у філіях та представництвах юридичної особи.

Прожу поставити на голосування для підтвердження поправку 2.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу.

Хотілося б почути позицію комітету щодо поправки 2. Я так розумію, комітетом вона врахована.

Отже, ставиться на голосування для підтвердження поправка 2.

ЗАДОРЖНИЙ А.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! У результаті кропіткої, тривалої роботи та завдяки поправкам комітету, їх там небагато, було досягнуто певну єдність думок з усіма стейкхолдерами.

Тож прошу вас підтримати цю поправку, щоб не розвалювати тіло закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто, я так розумію, комітет підтримав цю поправку і вважає, що вона має залишитися врахованою.

Шановні колеги, поправка 2 комітетом врахована... (Шум у залі).

Колеги, займіть, будь ласка, робочі місця. Для прийняття рішення нам потрібно 226 голосів. Зараз я поставлю цю поправку на голосування для підтвердження, і після цього одразу переходимо до прийняття рішення щодо цього законопроекту.

Ставиться на голосування для підтвердження поправка 2. Позицію комітету ви почули – пропонує залишити її врахованою. Тож, шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Поправка злетіла (*Шум у залі*).

У вас ще наступна? Михайле Михайловичу, яка у вас поправка?

Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановні колеги, дякую, що не підтримали попередню поправку. Про що наступна поправка 2? На сьогодні в редакції...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це була поправка 2.

ЦИМБАЛЮК М.М. Вибачте поправка 3. Дякую, пане Голово, за уважність. Виявляється, хоч хтось слухає те, що говорять народні депутати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я завжди уважно слухаю, тим паче вас.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

Отже, поправка 3. Чинною нормою передбачено термін дії – протягом 12 місяців після закінчення воєнного стану. Нам ще потрібна буде гуманітарна допомога, а поправкою 3 зменшується термін дії: протягом шести місяців після закінчення воєнного стану.

Після цього нам вже не потрібна буде гуманітарна допомога? Лише на шість місяців? Через те ми вважаємо, що цю поправку потрібно відхилити.

Шановні колеги, прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 3.

ЗАДОРЖНИЙ А.В. Комітет просить підтримати цю поправку, тому що, з точки зору всіх зацікавлених стейкхолдерів, шість місяців – найбільш збалансований термін продовження надання гуманітарної допомоги після закінчення воєнного стану.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, усе зрозуміло. Поправка 3 авторства народної депутатки Сірко комітетом підтримана. Народний депутат Цимбалюк просить поставити це рішення комітету на голосування для підтвердження.

Шановні колеги, будь ласка, займіть робочі місця.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 3. Прошу голосувати.
«За» – 192.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

Шановні колеги, прошу зайняти робочі місця, ставлю на голосування цей законопроект для прийняття в цілому.

Михайле Михайловичу, що у вас ще з процедури?

ЦИМБАЛЮК М.М. З процедури дуже коротко.

Після збиття цих двох поправок законопроект збалансований. Прошу його підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайле Михайловичу, це не з процедури, це з мотивів. Від вас я такого не очікував. Ви хитрун.

Дякую.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» щодо скасування візових вимог для іноземців та осіб без громадянства, які є гуманітарними працівниками та волонтерами, на період дії воєнного стану» ([№ 13071](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах (*Шум у залі*).

Даниле Олександровичу, з процедури? Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Прошу хвилину уваги. Ми знаємо, у якому жалюгідному становищі сьогодні в нашій державі соціальне забезпечення осіб з інвалідністю, якою мізерною для них є допомога. Проте незважаючи на це є особи з інвалідністю, які на Паралімпійських іграх здобули золото. Ми запрошували багатьох різних

гостей до сесійного залу Верховної Ради України, але я прошу на наступне пленарне засідання 24 березня запросити саме цих людей.

Також хотів би, щоб ми попросили профільний Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, аби він підготував до другого читання законопроект [№ 14191](#) щодо допомоги сім'ям, які виховують дітей з інвалідністю. З одного боку, ми відзначили б успіх наших паралімпійців, а з іншого боку, зробили б дуже потрібну річ для дітей з інвалідністю.

Прошу підтримати.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування пропозицію Данила Олександровича, я так розумію, у частині запрошення. Правильно? (*Шум у залі*). Ну, бо так не буває: одна пропозиція – по одній статті... Даниле Олександровичу, ви знову починаєте. Давайте проголосуємо запрошення, а комітет почув інформацію, думаю, він і так... Тут Галина Миколаївна, яка це все дуже добре зробить.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію в частині запрошення тих колег, про яких сказав Данило Олександрович. Прошу голосувати.

«За» – 230.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступне питання – проект закону [№ 0356](#)... (*Шум у залі*). З процедури?

Артуре Володимировичу, що у вас з процедури?

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Руслане Олексійовичу, зараз порушувалося питання щодо осіб з обмеженими можливостями. Пропоную перейти до розгляду і прошу зал підтримати ратифікацію угод (законопроекти [№ 0364](#) та [№ 0365](#)) з об'єднанням обговорення.

Прошу поставити на голосування дану пропозицію, щоб ми одразу прийняли рішення щодо ратифікації цих угод.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, ви хочете... Так там одна перед ними, але добре.

Шановні колеги, є пропозиція Артура Володимировича змінити черговість розгляду питань порядку денного і перейти до одного обговорення двох законопроектів № 0364 та № 0365.

Ставлю на голосування цю пропозицію. Прошу голосувати.

«За» – 228.

Рішення прийнято.

Отже, переходимо до розгляду законопроектів [№ 0364](#), [№ 0365](#). Процедура вже проголосована, у тому числі й скорочений, спільний, єдиний розгляд.

Шановні колеги, запрошуюю... Може, одразу: два – за, два – проти? (*Шум у залі*). Колеги, давайте: два – за, два – проти, а потім – з процедури. Ну, будь ласка, не рвіть процедуру, яку ми вже проголосували. Прошу записатися на обговорення цих двох законопроектів, і після цього одразу за них голосуємо.

Божков Олександр Валерійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БОЖКОВ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Мезенцевій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мезенцева-Федоренко Марія Сергіївна. Будь ласка.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Бажаю здоров'я, шановні українці, шановні колеги! Це важливий законопроект, нарешті ми його розглядаємо. Ви знаєте, навіть у складних ситуаціях щодо відносин з нашими партнерами ми повинні голосувати такі ратифікації. Сьогодні йдеться про нашу співпрацю зі Словацькою Республікою і стосується... (*Шум у залі*).

Вибачте, я переплутала ратифікації. Вибачте. Просто готувалася до наступного питання.

Стосовно екстреної допомоги. Нарешті ми переходимо до даного законопроекту, він враховує потреби осіб з інвалідністю. Сьогодні колеги порушували питання з приводу запрошення до сесійного залу наших паралімпійців. Проте, якщо говорити про ситуацію у більш широкому аспекті, під час повномасштабної збройної агресії росії проти України осіб з інвалідністю, на жаль, стає більше. Колеги, лише подумайте! Коли травмується дитина і, не дай Боже втрачає одну з кінцівок, протягом життя їй потрібно замінити понад 15 протезів, адже її тіло росте. У цьому напрямі ми повинні працювати спільно і злагоджено.

Сподіваюся, цей людський приклад заохотить вас підтримати ратифікацію угод і, звісно, унормувати в єдиний спектр, наприклад, телефонні номери, підтримку та підходи до екстреної медичної допомоги. Усе це, безумовно, важливо під час збройної агресії для всіх регіонів України, особливо для прифронтових, які ми представляємо. Сьогодні ми говоримо про безпеку всієї території нашої держави: від Харкова до Луцька, від Чернігова до Одеси. Давайте допоможемо екстреній медичній допомозі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Ігорович Ар'єв, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Іванні Орестівні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Іванно Орестівно.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Вітаю, колеги. Очевидно, і як голова Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу, і як представниця «Європейської солідарності» закликаю вас проголосувати обидві ратифікації угод. Це та царина, у якій ми здійснили серйозні перетворення, яка дозволяє нам бути ближче до Європейського Союзу, і навіть мати частковий доступ до внутрішнього ринку Європейського Союзу, до додаткових програм Європейського Союзу. Це важливо.

Однак я хотіла б скористатися можливістю і сказати про таке. Зараз ми говоримо про окрему сферу, про окремий сектор нашої європейської інтеграції, а в цей час ми мали б також зосередитися (це мій заклик до уряду, безпосередньо до віце-прем'єр-міністра, який не дуже чує) на пріоритетах щодо Кластеру 1 «Основи процесу вступу до ЄС».

У грудні уряд України разом з Європейською Комісією підписали план дій із 10 пріоритетів, які ми мали б уже, думаю, у середині березня почати реалізовувати, але й до сьогодні ми не бачимо жодного законопроекту, який був би внесений на розгляд Верховної Ради України або Кабінетом Міністрів України, або Президентом України, який обіцяв до кінця січня подати законопроект про, наприклад, перезавантаження ручного ДБР, очевидно, не дуже хочеться їм це робити. Так ось, закликаю і уряд, і Президента України перестати звинувачувати парламент у тому, що він не голосує євроінтеграційні закони, а виконувати свою роботу на випередження з парламентом щодо

кожного законопроекту, який вноситься, і нарешті почати їх вносити на виконання пріоритетів Європейського Союзу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мамка Григорій Миколайович, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Прошу передати слово Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую за надане слово. Шановні колеги, наша депутатська група підтримує обидва законопроекти № 0364 та № 0365, концепт, звичайно, прийнятний. Однак хочу звернути увагу, що фінансова угода передбачає надання кредиту у розмірі 40 мільйонів євро, тобто для нас це черговий кредит у 40 мільйонів євро.

У зв'язку з цим хочу повернутися до того, що в останні роки завжди озвучую під час виступів: дана бюджетна боргова парадигма взагалі-то нежиттєздатна. Якщо ми й надалі плануємо таким чином формувати нашу бюджетну політику виключно за рахунок запозичень, це не працюватиме.

Чому я так впевнено про це кажу? Якщо ми візьмемо закон про Державний бюджет на цей рік, майже 25 відсотків, четверта частина його видатків іде на обслуговування та погашення попередніх займів. Тобто не такі вони безневинні, як виглядають. Ми й надалі витрачатимемо, а цифра на погашення та обслуговування попередніх боргів тільки збільшуватиметься. Ось чому так важливо змінювати цю політику. Це перше

Друге. Найважливіше те, що ми, безумовно, накопичуємо обсяг державного і гарантованого державою боргу, який перевищує 213 мільярдів доларів США. Ця цифра для нас є критичною, хоча б зважаючи на те що позначка перевищує обсяг валового внутрішнього продукту. У позаминулому році цей показник становив 190 мільярдів доларів США, за минулий рік – буде трохи вищий, але все одно обсяг державного боргу перевищує обсяг валового внутрішнього продукту. А ось 25 відсотків на видатки, на обслуговування та погашення займів, – це критична позначка.

Тож прошу на майбутнє: коли уряд генерує подібні законопроекти, усе-таки давати ще й фінансово-економічне обґрунтування, як і коли це повертатиметься.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соколов Михайло, фракція «Батьківщина», я так розумію, передає слово Наливайченку. Будь ласка.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановний пане Голово! Шановні пані та панове! Дорогі наші захисники! Сьогоднішня ратифікація угоди з Європейським інвестиційним банком – надання серйозної допомоги, щоб для кожного громадянина України, до того ж по всій території держави, і для людей з обмеженими можливостями запрацювала система екстреної допомоги за номером 112.

Чому це важливо? Єдиний номер 112 дає можливість громадянам одночасно викликати екстрену медичну допомогу, ДСНС, поліцію, газову службу та будь-які інші служби, але в зручний спосіб, щоб захистити наших громадян. Я радив би додати сюди ще й Антитерористичний центр при СБУ. Ми відстоюємо, щоб саме такий, європейський, підхід, діяв в Україні для наших громадян.

Дякуємо Європейському Союзу, а для нашого уряду є завдання – негайно запустити саме таку службу – 112. Це щодо першої ратифікації.

Другий проект ратифікації – програма ЄС «Цифрова Європа». В Україні можна і треба створювати надійну кібербезпеку та довіру громадян до неї. Фракція «Батьківщина» приєднується до вимоги поставити на голосування законопроект щодо створення Кіберсил у складі Збройних Сил України, час настав. Називайте тих, хто вам заважає, бо та людина заважає Збройним Силам України. А Збройні Сили України матимуть Кіберсили, в Україні є найкращі фахівці світового рівня, і ми обов'язково створимо такі Кіберсили.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям Слава!

Шановні колеги, ми обговорили два проекти ратифікації, переходимо до почергового їх прийняття. Прошу народних депутатів зайняти робочі місця і підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди «Цифрові служби реагування на надзвичайні ситуації в Україні (Проект «Впровадження системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112 з урахуванням потреб осіб з інвалідністю»)» між Україною та Європейським інвестиційним банком» ([№ 0364](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди (у формі обміну листами) між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про внесення змін до статті 1(1) Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу «Цифрова Європа» (2021-2027)» ([№ 0365](#)) за основу і в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Дякую.

Герашенко, що у вас з процедури?

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, ми дякуємо всім, хто щойно проголосував важливу ратифікацію щодо врахування потреб людей з інвалідністю. Але, мабуть, треба починати з Верховної Ради України і з залу пленарних засідань. Зверніть увагу, що в нас і досі немає нормальної можливості виступати людям з особливими потребами, з інвалідністю, не обладнане місце біля трибуни Верховної Ради, перегороджений під'їзд до трибуни. Тому, знаєте, можливо, Апарату Верховної Ради України треба зайнятися не позовами проти депутатів, а своєю безпосередньою роботою нормального облаштування робочого місця для всіх народних депутатів, у тому числі пандусів і таке інше. Це вимога нашої фракції, щоб до наступного пленарного засідання все було обладнано, щоб Яна Зінкевич, паралімпійці, якщо вони будуть у нашій залі, всі люди, які мають особливі потреби, могли спокійно під'їхати до трибуни і виступати з неї.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до наступної ратифікації...

Перепрошую. Надійшла заява від двох фракцій з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Слово надається Железняку, до 3 хвилин.

Будь ласка, Ярославе Івановичу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, прошу хвилину вашої уваги. Якщо хтось не дуже цікавиться публічними фінансами, то раджу просто перевірити, яка в нас

ситуація з бюджетом, наприклад, військовими видатками, де з початку року була діра 300 мільярдів і, скоріше за все, зараз ще як мінімум додалося 100 мільярдів. Це не перебільшення, коли *Politico* та інші пишуть про те, що в нас грошей залишилося максимум до квітня. І не перебільшення те, що уряд абсолютно не знає, де їх взяти, розраховуючи лише на диво, що Європейський Союз «відпустить» ці гроші.

А зараз, знаючи все це, давайте згадаємо, що буквально на цьому тижні нам пропонував проголосувати шановний уряд. Підвищення податків, запровадження ПДВ для ФОП, скасування пільг, підвищення військового збору. І це не єдине, що вони пропонували нам проголосувати, тому що в країні немає грошей.

Але одночасно з цим я вас вітаю, тому що сьогодні уряд запроваджує програму «єБачок» чи «великий єБачок», не зрозуміли. Там точно «є бачок на всю голову», тому що вони беруть 15 мільярдів гривень і роздаватимуть тим, хто не може заправитися, тому що бензин здорожчав. І це правда. Але гроші ці беруться з тих самих податків, які буквально рік тому всі ви під гасла, що у нас немає грошей для армії, проголосували. Якщо ви думаєте, що на «єБачках» наші нестримні реформи закінчуються, то той самий уряд сьогодні бере 2 мільярди гривень з резервного фонду, який мав іти на ремонт доріг, на відбудову, для ВПО і кидає на кешбек до кінця квітня. Це максимум, на що вистачить, на цей популізм.

Той самий уряд запроваджує 1,5 тисячі гривень для пенсіонерів. Просто поррахуйте, 13 мільйонів на 1,5 тисячі гривень, і ви зрозумієте, скільки це грошей. Це той самий уряд, який запроваджував програму «3000 кілометрів Україною» від АТ «Укрзалізниця» і без погодження з вами перекинув 16 мільярдів на його дотування.

Скажіть мені, будь ласка, шановні парламентарії, особливо від представників монобільшості, а ви ось весь цей популізм погоджували? Ви для цього голосували за збільшення податків? Ви цей уряд для цього обирали? Мені здається, у нас зараз точно немає кризи легітимності, але є легітимність управління. Ось ці «єБачки», мені здається, вже переходять всі межі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо далі до роботи.

Наступне питання – це проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про технічне та фінансове співробітництво» ([№ 0356](#)).

Шановні колеги, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього проекту закону за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 202.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Качку Тараса Андрійовича.

Будь ласка, Тарасе Андрійовичу.

КАЧКА Т.А., *віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України*. Шановні народні депутати, добрий день! На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Словацької Республіки про технічне та фінансове співробітництво». Це типова угода, яка дозволяє реалізувати проекти співпраці між Україною та Словаччиною, незважаючи на те, що Прем'єр-міністр Словаччини відомий своїми проросійськими заявами, у нас дуже системна співпраця зі словацьким урядом щодо розбудови інфраструктури, електроенергетики, газу, автомобільних доріг. Ми підписали цю угоду під час зустрічі двох урядів у Кошиці в жовтні минулого року. Ця угода є рамковою, створює потрібну нормативну базу для співпраці і взаємодії. Прошу підтримати.

Дуже вам всім дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Заступник голови комітету, голова підкомітету Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу Мезенцева-Федоренко Марія Сергіївна.

Будь ласка, Маріє Сергіївно.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Дякую, пане Голово. Шановні українці! Шановні колеги! До вашої уваги представлена ратифікація, яка стосується нашої співпраці зі Словацькою Республікою. Ми знаємо як зараз натягнуті наші відносини через питання нафтопроводу «Дружба». Про це не йдеться в цій ратифікації, тут про суцільний позитив. Це про фінансово-технічне співробітництво, яке дозволить продовжити наші євроінтеграційні процеси. Це передача ноу-хау, тренінги, консультації, поставка технічного обладнання, впровадження нових технологій, а також надання незворотних грантів.

Ця угода є безстроковою. Ми цей проект закону розглянули в комітеті і просимо його підтримати. Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України не заперечує щодо її ратифікації.

Колеги, я хочу відзначити, що з початку повномасштабного вторгнення народ Словаччини підтримував і підтримує нас беззаперечно. Коли уряд не міг надати нам військову допомогу, самі словаки своїми податками, донатами збирали українській армії на артилерію, сам уряд передавав такі установки, як САУ *Zuzana*, машини для розмінування *Bozema-2*, які досі передаються для того, щоб розмінувати небезпечні території в Україні.

Хочу відмітити активну участь словацького народу, а також уряду, в нещодавній програмі «Тепло для України», яка не дала замерзнути мільйонам українців.

Колеги, просимо підтримати цей урядовий документ. Ратифікація не потребує витрат ні з державного, ні з місцевих бюджетів.

Слава Україні! Сподіваємося, наша співпраця зі Словаччиною продовжиться і вони підтримають пакет допомоги в 90 мільярдів, а також наші подальші співдії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу фракції і групи записатися на виступи для обговорення цієї ратифікації: два – за, два – проти.

Від фракції «Європейська солідарність» Павленко Ростислав Миколайович.

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Прошу передати слово Іванні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Іванно Орестівно.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Колеги, це важлива ратифікація. Я рада, що нарешті між урядами і Словаччини, і України було знайдено рішення, яке вже потрібно було знайти. Сподіваюся, що цей зал зараз знайде достатню кількість голосів для того, щоб ратифікувати цю угоду.

Але ми з вами говоримо про взаємини з країною, уряд якої на сьогодні, на жаль, займає складну позицію щодо ставлення до потреб України. Є інший уряд іншої держави, чи радше Прем'єр-міністр іншої держави – Угорщини, який займає більш неконструктивну, недипломатичну, недружню позицію до України. Але їхня поведінка не означає, що це дозволяє керівництву нашої держави бездумно кидатися провокаційними фразами, навіть тоді, коли це нас з вами обурює, коли від дій тих чи інших політиків залежить наше з вами виживання, кидатися дивними фразами і вправлятися в дотепності.

Тому я хочу, щоб ми максимально зосередилися на тому, де можемо всупереч намаганням використати наше обурення деякими сусідами знаходити максимально ефективні шляхи взаємодії з ними, можливо, через інших наших європейських партнерів для того, щоб забезпечити результат Україні, а не для того, щоб просто похизуватися своїм вмінням гарно будувати ті чи інші фрази.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Слуга народу» Пашковський Максим Ігорович.

ПАШКОВСЬКИЙ М.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 11, Вінницька область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Марії Мезенцевій-Федоренко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Марія Сергіївна Мезенцева-Федоренко.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Дякую, пане Голово. Дуже коротко. Колеги, ми, звісно, говоримо про фінансову, технічну допомогу, але ви знаєте, і є така інформація, і це викликає повагу, до 2023 року Словаччина була одним із лідерів щодо обсягів військової допомоги. Вони передавали нам навіть винищувачі МіГ-29 і ЗРК С-300. Сьогодні цього не відбувається, незважаючи на те, що Словаччина продовжує бути нашим географічно найближчим партнером, і ми сподіваємося, що через певні політичні чвари і обставини щодо цього наша співпраця в рамках європейської інтеграції, звісно, не зупиняться.

Дуже хочеться відзначити, що саме ця рамкова угода не ставить на паузу наші відносини і надає певні преференції словацькій стороні. Україна простягає руку допомоги, незважаючи на всі обставини. Як нас з вами вчить історія, як зазначав Президент Зеленський, кожна країна у світі сьогодні може опинитися в тих обставинах, де вона потребуватиме технічної, фінансової і експертної допомоги. Саме сили оборони сьогодні мають найновітнішу, найвищу експертизу у веденні сучасних війн, з колективної безпеки та оборони. Тому закликаємо наших партнерів, в тому числі зі Словаччини, цим не нехтувати, адже день «х» може настати для кожного.

Хочемо також відзначити, що продовжують працювати дипломатичні канали, і сподіваємося на якнайшвидше підписання цієї угоди, щоб ці преференції запрацювали для словацької сторони. Але і ми як Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу дякуємо за технічну допомогу саме в просуванні наших потуг в євроінтеграційному просторі і опрацювання законодавчих ініціатив, які становлять майже 95 відсотків всіх законів нашого парламенту.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, запрошую до слова Григорія Миколайовича Мамку. Будь ласка.

МАМКА Г.М. Прошу передати слово Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Колтунович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні виборці! Наша група підтримує проект ратифікації угоди зі

Словацькою Республікою. Але, зважаючи на той факт, що в нас сьогодні буде десять ратифікацій, а четвер фактично став міжнародним і зовнішньополітичним днем у парламенті, хочу звернути увагу на те, що всі ті проекти угод, які ми ратифікуємо (звертаю увагу Кабміну), мають безпосередньо корелювати з економічним ефектом для України і для вітчизняних товаровиробників.

Чому я на це звертаю увагу? Тому що, наприклад, в минулому році експорт товарів зменшився на 3 відсотки, а експорт послуг майже на 20 відсотків. Від'ємне сальдо торговельного балансу (надзвичайно важливий показник) – майже 45 мільярдів доларів. При експорті 40 цифра імпорту 80 майже 5 мільярдів. Тому ці цифри свідчать про те, що зовнішньоекономічна політика має бути змінена в інтересах вітчизняних товаровиробників, вітчизняних експортерів і вітчизняних промисловців, які акумулюють податки і збори до бюджету України.

Ще один дуже важливий момент. Звертаю увагу віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. У нас експорт до Європейського Союзу в минулому році впав на 5,6 відсотка, а від'ємне сальдо торговельного балансу зросло до мінус 16 мільярдів доларів. Тому в нас має бути не фасадна вестернізація, а структурна глибинна економічна трансформація, яка дозволить нарощувати обсяги експортованих товарів, залучати прямі іноземні інвестиції у національну економіку, а не просто залучати додаткові кредити у вигляді нової технічної допомоги. Підтримуючи окремі проекти постанов, звертаємо увагу уряду все-таки на тому, що має бути економічний ефект для України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, завершальний виступ.

Наливайченко Валентин Олександрович, фракція «Батьківщина». Ще виступатиме Рудик Сергій Ярославович? Спочатку Наливайченко, після нього – Рудик, група «Партія «За майбутнє». Він передає слово Івану Івановичу Крулько.

Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Фракція «Батьківщина». Безумовно, що цю ратифікацію із Словацькою Республікою потрібно проголосувати. Але хочу зосередитися зараз на взаємовідносинах із нашими сусідами, які є членами Європейського Союзу. Треба пам'ятати, що в цих країнах панує демократія, а відповідно режими можуть змінюватися. На жаль, так трапилося, що в Словацькій Республіці, також на відміну від попереднього уряду, уряд, який очолює Фіцо, є відверто проросійським, не скриває своїх уподобань. Але це не означає, що ми не повинні розвивати

стосунки з нашими сусідами. Чому? Тому що наш національний інтерес як України має полягати в тому, щоб формувати навколо себе коло друзів, а не коло противників. Тим самим ми будемо демонструвати через свою абсолютно адекватну позицію громадянам тих країн, що Україна є не тим, чим хочуть видавати проросійські політики Україну у своїх країнах. Дуже хитка позиція цього уряду в Словаччині, і він обов'язково поміняється.

Але я хотів би, щоб ми подякували словацькому народу, що тоді, коли інші країни ще думали над тим, передавати Україні авіацію чи ні, Словаччина була в числі перших, які віддали майже все: бойові літаки, вертольоти, які були потрібні для українських сил оборони. Ми маємо бути вдячні словацькому народу і уряду за таку позицію. Так само як ми повинні не втручатися в те, що відбувається у наших сусідів, бо українську карту, на жаль, хочуть розігрувати. Угорці самі вирішать, кого обрати 12 квітня. Ми тримаємо кулаки за угорський народ і за їх мудрий вибір. Якщо ми не будемо втручатися, ми обов'язково переможемо і будемо мати друзів навколо наших кордонів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Рудик Сергій Ярославович. Це буде завершальний виступ, після цього голосуємо. Прошу народних депутатів підготуватися.

Будь ласка, Сергію Ярославовичу.

РУДИК С.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги, якщо чесно, поклавши руку на серце, я подумав би перед тим, як голосувати за ратифікацію цієї угоди з урядом Фіцо. Так, ми вдячні. Я думаю, в цьому залі не буде людей, які не вдячні великому словацькому народу за системну допомогу нашій країні під час війни. Але ми підписуємо цю угоду і ратифікуємо разом з урядом Фіцо. Поки він при владі, систематично ганьбить нашу країну, створює перешкоди для нашої країни, ми маємо подумати і зважити, де словацький народ, а де уряд цього антиукраїнського політика. Кому ми бали додамо, ратифікувавши цю угоду – людям Словаччини? Ні. Ми підсилюємо позицію Фіцо, який скаже, що поставив Україну на коліна. Тому подумайте, шановні колеги...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу народних депутатів зайняти свої місця. Якщо дозволите, я скажу декілька слів.

Я розумію ту біль і відчуття несправедливості, яке є в душі дуже багатьох присутніх тут депутатів. Я не знаю, кому ми надішлемо сигнал, якщо проголосуємо, но я точно знаю, кому ми його надішлемо, якщо не проголосуємо за цю ратифікацію. Тому дуже прошу вас інколи зробити так, як роблять державники, і сконцентруватися, підтримати цю ратифікацію, яка є надзвичайно

важливою саме для підкреслення дружби між нашими народами, які є основними і визначальними тут. Колеги, прошу відкласти якісь політичні речі, внутрішні образи, які можуть бути, тому що ця ратифікація укріплює наші відносини з народами, і її неголосування точно буде використано проти тих чи інших питань.

Тому, шановні колеги, керуючись статтею 28 Регламенту...

Дмитре Олександровичу, що у вас? З процедури?

Разумков Дмитро Олександрович. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Колеги, прошу підтримати те, що казав Руслан Олексійович. Це не про прем'єрів, а якщо і про прем'єрів, то про Прем'єр-міністра Гегера, який і давав гроші, і допомогу, яка надходила. Ми маємо будувати відносини з державою. Тому давайте без політики підтримаємо тих, хто допомагав нам на початку війни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, керуючись статтею 28 Регламенту Верховної Ради України... Давайте проведемо сигнальне голосування. Хто хоче виступити? Мамка? Німченко.

Що у вас з процедури?

НІМЧЕНКО В.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»)*. Стосовно процедури. Стаття 28 Регламенту Верховної Ради України, на яку ви посилаєтесь, не дає вам право ставити питання на сигнальне голосування. Почитайте пункт 1 та інші вісім. Тому я прошу діяти в рамках закону.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Читаю для вас, може, забули. У пункті 11 статті 28 записано, що головуючий на пленарному засіданні Верховної Ради має право проводити рейтингове (сигнальне) голосування для прогнозування результатів голосування питання порядку денного пленарного засідання Верховної Ради. Дякую.

Керуючись пунктом 11 частини першої статті 28 Регламенту Верховної Ради України, пропоную провести сигнальне голосування щодо проекту закону № 0356. Прошу голосувати.

«За» – 253.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про технічне та фінансове співробітництво»

(№ 0356) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу підтримати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Дякую, колеги.

Покажіть по фракціях і групах.

Артуре Володимировичу, що у вас? Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу, користуючись присутністю в залі віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України пана Качки, прошу надати йому 2-3 хвилини, щоб він пояснив, яким чином в сьогоднішньому порядку денному з'явилася потужна незламна переможна ратифікація про повітряне сполучення між Україною та Сінгапуром? Нам що, немає на що час витратити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я одразу скажу, що рішення приймає не Качка, а Погоджувальна рада. Я відповів.

Наступне питання – проект Закону «Про приєднання України до Конвенції про міжнародний доступ до правосуддя» (№ 0304). Скорочений розгляд, правильно?

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою.

Стоп! Зупиніть! Шановні колеги, ми говорили без обговорення. Так? Тоді скорочена процедура.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 197.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Залишайтеся на місцях, я зараз запитаю. Артуре Володимировичу, в мене було написано: без обговорення. Ірина Володимирівна киває, що так. Все-таки з обговоренням. Може тоді у форматі: два – за, два – проти? З представленням. Добре.

Запрошую до слова заступника міністра юстиції України Рябуху Ольгу Олександрівну. Будь ласка.

РЯБУХА О.О., заступник міністра юстиції України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Перепрошую, мене чути? Добре.

На ваш розгляд вноситься проект Закону України «Про приєднання України до Конвенції про міжнародний доступ до правосуддя». Приєднання до цієї конвенції дасть громадянам України можливість спрощеного доступу до систем безоплатної правничої допомоги на території 28 держав – учасниць конвенції, більшість з яких це держави – члени Європейського Союзу.

Проектом закону пропонується приєднатися до конвенції з заявами до статей 3, 4, 7, 16. Разом з цим, пропонується висловити застереження до статті 28 конвенції щодо обмеження застосування конвенції до деяких іноземних громадян, громадян держави-агресора.

Відповідно пропонується визначити, що відповідно до частини першої статті 28 конвенції Україна залишає за собою право виключити застосування статті 1 конвенції до осіб, які не є громадянами договірної держави, але мають постійне місце проживання в договірній державі або раніше мали місце постійного проживання в Україні за відсутності взаємності у відносинах з державою, громадяни якої звертаються по безоплатну правничу допомогу.

Колеги, приєднання до Гаазької конвенції є однією з умов вступу України до Європейського Союзу і передбачено Дорожньою картою з питань верховенства права.

Дякую. Прохання підтримати за основу та в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Голова Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Мережко Олександр Олександрович. Будь ласка.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва на своєму засіданні 16 липня 2025 року розглянув, внесений Президентом України проект Закону України «Про приєднання України до Конвенції про міжнародний доступ до правосуддя».

Завданням конвенції є створення правових підстав для надання безоплатної правничої допомоги під час судового провадження у цивільних та господарських справах громадянам однієї договірної держави або іншим особам, які в ній проживають, у будь-якій іншій договірній державі на таких самих умовах, якби вони були громадянами та, звичайно, проживали у цій державі.

Всебічно обговоривши питання та беручи до уваги практику формулювання застережень та заяв до положень Конвенції іншими договірними державами, а також враховуючи пропозицію Міністерства юстиції України щодо уніфікації трактування та застосування Конвенції, комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти згаданий проект закону за основу та в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок та з пропозицією викласти застереження до статті 28 конвенції в такій редакції. Цитую:

«Відповідно до частини першої статті 28 Конвенції Україна залишає за собою право виключити застосування статті 1 Конвенції до осіб, які не є громадянами Договірної Держави, але мають постійне місце проживання в Договірній Державі або раніше мали місце постійного проживання в Україні, за відсутності взаємності у відносинах з державою, громадяни якої звертаються про безоплатну правничу допомогу».

Тож, шановні колеги, прошу підтримати рішення комітету та прийняти запропонований законопроект за основу та в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок та пропозиції комітету.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу фракції і групи записатися на виступи: два – за, два – проти.

Федина Софія Романівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Колеги, це добре говорити про доступ до міжнародного правосуддя. Але, як вже сьогодні звучало в цьому залі, треба розпочинати із себе. А станом на сьогодні відбувається масована атака на адвоката Романа Червінського – Костянтина Глобу. Я нагадаю, що Роман Червінський – це один із тих спецпризначенців, які захоплювали Цемаха, який координував удар по рейсу МН17. Роман Червінський – це один із спецпризначенців, який готував захоплення «вагнерівців», що було зірвано Офісом Президента. Зараз відбувається тиск на його адвоката, уже далеко не вперше, з умовою, щоб Роман Червінський обірвав будь-який контакт із своїм довірителем. Це все пов'язано з тим, що, цитую: «нещодавно були здобуті беззаперечні докази, які однозначно підтверджують використання прокурором завідомо підроблених документів та неправдивих показань з метою незаконного та свідомого кримінального переслідування мого довірителя. Дані докази підтверджують, що силовики задіювали потерпілого у здійсненні свідомої провокації, використовували його неправдиві змодельовані у потрібному векторі показання з метою незаконного кримінального переслідування незручних для системи людей».

Наголошу, що спроба позбавити адвоката Костянтина Глоби адвокатської ліцензії відбуватиметься буквально за кілька днів до надзвичайно важливого судового засідання. Це вже не вперше, коли татарівсько-єрмаківська вертикаль намагається розправитися із тими, хто все своє життя присвятив захисту Української держави, сьогодні намагаючись позбавити адвоката права захищати його довірителя. І коли ми говоримо про доступ до міжнародного правосуддя, треба починати з...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Дануці Олександрю Анатолійовичу, фракція «Слуга народу».

ДАНУЦА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 99, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово шановному колезі Олександрю Копиленку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олександрю Любимовичу.

КОПИЛЕНКО О.Л., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні колеги! Я пропоную повернутися до теми нашої ратифікації. Це дуже професійна ратифікація, яка стосується вкрай важливих питань, які так чи інакше можуть торкнутися і тих українців, які зараз великою кількістю перебувають на території деяких країн Євросоюзу, зокрема в Польщі, і це прямо зазначено в пояснювальних документах до цієї ратифікації. Тому наша фракція закликає активно і невідпорно проголосувати за цей проект.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко Сергій Володимирович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане Голово. Звичайно, фракція «Батьківщина» підтримуватиме ратифікацію цієї міжнародної угоди щодо міжнародного співробітництва. Але я погоджуюся з колегами, які говорять про те, що треба починати із себе.

До чого ми тут дореформувалися? До того, що справи у «святому» ВАКС розписуються на суддю ще до того, як матеріали приходять до суду. Тобто вони заздалегідь визначають, який суддя слухатиме справу. А призначають суддю, який поводить себе в судовому засіданні не як суддя, а як звичайний хам, який дозволяє собі сексистські, ейджиські, неморальні висловлювання. Такий собі суддя Дубас. Давайте прізвиська називати, щоб вся країна знала прізвиська хамів. Він не розуміє, що таке кримінальний процес, як його треба проводити, але, напевно, дуже вигідний на сьогодні комусь для того, щоб розглядати справу, ще не отримавши матеріали. Тобто його визначили суддею без отримання матеріалів. При цьому ніхто його не відводить, він далі сидить, слухає цю справу, нібито це нормально.

А як ми ставимося до так званого суддівського активізму? Це коли суддя, не маючи норми права, сам її вигадує і говорить про те, що тепер я вигадав норму права замість Верховної Ради і буду її застосовувати. На жаль, ця практика поширена в усіх судах, включаючи Верховний Суд України.

А як Верховний Суд України подивиться на те... Вибачте, без «України». Як Верховний Суд подивиться на те, що ми тут займемося активізмом і скасуємо декілька рішень Верховного Суду? Як вони на це подивляться? А собі дозволяють.

Щодо міжнародного співробітництва, коли міжнародні суди, розглядаючи питання про екстрадицію, пишуть, що «святий» ВАКС порушує базові принципи юриспруденції, то це ганьба для країни.

Але конвенцію ми, звичайно, підтримаємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Славицька Антоніна Керимівна, група «Відновлення України».

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний головуєчий! Шановні колеги! Наша група також підтримуватиме проект закону про ратифікацію згаданої конвенції.

У зв'язку з війною багато людей опинилися за кордоном. Вони там працюють і навчаються. Тому виникають життєві обставини, які потребують отримання ними безоплатної правової допомоги в господарських та цивільних справах.

Цю конвенцію, як вже зазначали, ратифікували більше 28 країн, у тому числі країни Європейського Союзу. Нею передбачається створення механізму отримання цієї безоплатної правової допомоги людей, які знаходяться за кордоном.

Але я цілком підтримую попередніх спікерів, колег з різних фракцій, що доступ до правосуддя за кордоном – це дуже добре, але ми маємо думати в першу чергу про доступ до правосуддя в Україні. Але так воно виглядає, що за результатами всіх наших реформ цей доступ тільки погіршився. Тому я повністю підтримую колег, які говорять про те, що треба якимось критично подивитися на те, що ми тут нареформували.

Проект закону ми підтримуємо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, запрошую народних депутатів підготуватися до голосування. Будь ласка, займіть свої місця.

Шановні колеги, готові? Я знаю, ви завжди готові. Я запитую в тих, кого немає в цьому залі. Чи вони готові за 10 секунд добігти до свого місця і в такому благородному польоті натиснути свою кнопку? (*Шум у залі*).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про приєднання України до Конвенції про міжнародний доступ до правосуддя»

(№ 0304) за основу та в цілому з урахуванням пропозицій, викладених у висновку головного комітету, та з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект закону... Яценко, що у вас з процедури? Тільки з процедури, будь ласка.

ЯЦЕНКО А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 200, Черкаська область, самовисуванець). Колеги, добрий день! Я вкотре до всіх звертаюся, що необхідно негайно викликати до Верховної Ради і заслухати міністра освіти і науки Оксена Лісового з приводу того, що він зараз робить з вузами. Він об'єднує декілька вузів у містах, наприклад, аграрний і педагогічний. Потім вони звільняють людей, виселяють з корпусів. Тобто здійснюється відверта корупційна схема.

Минулого разу ми набрали 128 голосів. Це стосується не лише людських доль, наукового потенціалу і майна, а ще й наповнення бюджетів. Це все робиться під час війни. То я пропоную викликати Оксена Лісового, щоб він доповів, що він робить з вищими навчальними закладами під час війни, об'єднуючи їх. Так зване об'єднання – насправді рейдерство.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Антона Яценка, як вона прозвучала. Прошу голосувати.

«За» – 116.

Рішення не прийнято.

Наступне питання – проект Закону «Про ратифікацію Поправки до Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар» (№ 0303).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього проекту закону за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 177.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова заступника міністра економіки, довкілля та сільського господарства України Краснолуцького Олександра Васильовича. Будь ласка, до 2 хвилин.

КРАСНОЛУЦЬКИЙ О.В., заступник міністра економіки, довкілля та сільського господарства України. Добрий день, шановний пане Голово, шановні народні депутати! На ваш розгляд вноситься проект Закону України «Про ратифікацію Поправки до Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар». Ця поправка була прийнята в 2016 році в місті Кігалі.

Головна мета Кігалійської поправки – це обмеження споживання фторованих парникових газів, які використовуються як холодильними установками та обладнанням, так і кондиціонерами. Ці гази мають значний вплив на клімат, тому світ переходить до використання природних альтернатив: пропану, вуглекислого газу та аміаку.

Із 197 країн світу, які є сторонами Монреальського протоколу, уже 163 країни ратифікували Кігалійську поправку. Чому для нас важливо ратифікувати Кігалійську поправку? З 1 січня 2028 року Європейський Союз забороняє торгівлю з країнами, які не ратифікували поправку, а на сьогодні це дві третіх імпорту, експорту, операційних операцій через країни Європейського Союзу. З 1 січня 2033 року вступає в силу ембарго на торгівлю з усіма країнами світу. Зараз країна втрачає можливість залучити міжнародні кошти на реалізацію цієї поправки.

Враховуючи таку позицію, прошу народних депутатів підтримати зазначений законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова Мережка Олександра Олександровича.

МЕРЕЖКО О.О. Шановні колеги, комітет на своєму засіданні 19 березня 2025 року розглянув проект Закону України «Про ратифікацію Поправки до Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар», і ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти проект закону України за основу та в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок.

Метою проекту закону є надання згоди Україною на обов'язковість для неї Поправки до Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар, прийнятої 15 жовтня 2016 року в місті Кігалі, шляхом її ратифікації.

Кігалійська поправка визначає порядок поетапного скорочення споживання гідрофторвуглеців, речовин, які являють собою парникові гази з високим або дуже високим потенціалом глобального потепління, що використовуються як холодоагенти в кондиціонерах та холодильному обладнанні та які мають значний вплив на клімат.

Ратифікація Кігалійської поправки продемонструє незмінну політичну волю України до боротьби з глобальною зміною клімату, матиме позитивний вплив на екологію на навколишнє природне середовище та створить передумови до залучення міжнародних партнерів до впровадження положень Кігалійської поправки в Україні.

Тож, шановні колеги, прошу підтримати рішення Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва та прийняти проект Закону України «Про ратифікацію Поправки до Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар» за основу та в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прочу представників фракцій і груп записатися на виступи: два – за, два – проти.

Пашковський передає слово Олександрю Любимовичу, так? Фракція «Слуга народу».

Будь ласка, Олександрю Любимовичу.

КОПИЛЕНКО О.Л. Шановна президіє! Шановні колеги! Ви знаєте, ми живемо в постійному страху природних катаклізмів: то глобальне потепління, то глобальне похолодання, то чорні діри, то озонові діри. Звичайно, що говорити просто, оцінювати конвенцію і наш законопроект. Боротьба з цими озоновими проблемами триває давно і викликає велике міжнародне занепокоєння. Цим займаються і наукові інституції, і промислові гіганти. Звичайно, можна думати, наскільки це відповідає реаліям і чи справді є реальною небезпекою. Але оскільки весь світ захопився цим рухом боротьби з озоновими дірами і парниковими газами, я думаю, що і нам не варто залишатися осторонь цього великого процесу. Тому пропозиція – підтримати цю ратифікацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Саврасов Максим, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прочу передати слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги! Шановні українці! Кігалійська поправка до Монреальського протоколу дійсно важлива. Фракція «Європейська солідарність» буде це підтримувати.

Але ви знаєте, що таке найкраща боротьба з руйнуванням озонового шару землі? От ви здивуєтеся, під час сесій Міжпарламентського союзу ми багато разів розглядали це питання. Я вдячній всій делегації, яка працює там як єдине ціле. Саме військові дії дають настільки велику кількість викидів, які руйнують озоновий шар, що, чесно кажучи, всі ці зусилля не вартують того, щоб в Україні припинилася війна. Бо кількість викидів через військові дії, через горіння лісів, через руйнування, які йдуть по всій території України, зараз настільки велика, що це в жодне порівняння не йде з іншими історіями.

Тому, чесно кажучи, український парламент має показувати приклад всьому світу, як правильно боротися з руйнуванням озонового шару землі. А це означає, що в кожному порядку денному мають стояти законопроекти на підтримку Збройних Сил України, сектору безпеки і оборони України. Бо наша перемога в цій війні і зупинка цієї війни принесе набагато більшу користь для збереження озонового шару (поговоріть з фахівцями), ніж будь-які поправки, які, безперечно, дуже важливі.

Ми підтримаємо цей проект закону. Але просто дуже соромно, що в порядку денному сьогодні ми не бачимо законів щодо армії, окрім нацспротиву, але ми бачимо вікопомну незламну потужну переможну ратифікацію про повітряне сполучення між Україною та Сінгапуром. Без цього, я розумію, країна не проживе. Соромно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна, група «За майбутнє».
Будь ласка.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Колеги, коли люди бачать, що ми приймаємо, вони недаремно вважають нас дармоїдами. Тому нам треба якось переглянути наші підходи до порядку денного, адже, дійсно, озоновий шар – це найбільше, що турбує українців під час війни, постійних обстрілів. Це найважливіше питання, від якого страждає вся Україна.

Колеги, хочу вам розказати цікаву історію. У нас ТЦК в Чернігові перейшли на новий рівень. Вони «бусифікували» представника підрозділу «Альфа» СБУ. Його потримали у приміщенні ТЦК, нормально перевірили документи, а потім відпустили. І все було б смішно, знаєте, якби не було так сумно. Адже це показує рівень спеціалістів і показує фізичний стан представників ТЦК. А фізичний стан їх говорить про те, що вони можуть бути дуже корисні на передовій, але чомусь займаються відловом людей, і вже дійшли до працівників СБУ.

Пане Хмара, я зараз звертаюся до вас особисто. Дуже прошу вас змінити підходи до набору у спецпідрозділ, бо коли тецекашники пакують альфівця, мені здається, що це вже переходить всі можливі рівні для такої високої структури як СБУ. Тому прошу звернути не це увагу. Прошу звернути увагу представників Кабінету Міністрів, Міністерства оборони на фізичне здоров'я представників ТЦК, які можуть бути дуже корисні на передовій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього проекту закону. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця і підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Поправки до Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар» ([№ 0303](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Я прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 215.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення на повторне перше читання... Стоп, це ж ратифікація... Ми можемо все одно. Шановні колеги, ратифікація – той самий проект закону, тому я можу поставити його на голосування про направлення на повторне перше читання.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення цього проекту закону на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 210.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення проекту закону суб'єкту права законодавчої ініціативи. Прошу голосувати. Підтримайте озоновий шар.

«За» – 208.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую усім за роботу. Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні.

Слава Україні!